

det at føre Tilsynet saaledes, at han kan naa til grundig at bedømme Skolevæsenets Tilstand overalt. Lad os da ansætte flere Undervisningsinspektører. Jeg har andetsteds set den Tanke, at man skulde ansætte lige saa mange, som der er Stifter, altsaa 7, og give dem en mindre Løn end foreslaaet, lade disse Folk møde ved Skolerne og føre et Tilsyn med, hvorledes Lærerne i deres forskellige Stillinger virke, paa en saadan Maade, at de kom til Bunds i Forholdene. De kunne virke ved mange Lejligheder, de kunne møde ved Eksamen og tillige ved enkelte Lejligheder komme uafalde. Endvidere kunde de sammenfalde Skolekommissionen paa det paagældende Sted, forhandle med den om vigtige Spørgsmaal og derefter referere for Ministeren, hver paa sit Omraade. Der er sagt, at Lærerne ikke ville have denne Inspektion, men jeg kan ikke forstaa, at en dygtig Lærer ikke skulde være glad ved at tale med en saadan Mand og sige til ham: Det og det har jeg gjort og faaet et godt Resultat ud deraf! Saa kunde der nemlig blive gjort Indberetning derom til høiere vedkommende, og det gaar jo altid saaledes, at foruden det at have en god Samvittighed at støtte sig til, er det dog godt en Gang imellem at faa Jølefsen af, at de overordnede saa at vide, at man gør sin Pligt, og at de paastønne det. Hvad angaar Skolealderen, da vil den jo ogsaa have sin Indskyldelse paa, hvor meget en Lærer kan bringe ud af Undervisningen til BARNETS Udvikling. Forudsat, at BARNET frekventerer den samme Skole fra det 6te—7de Aar til 13—14 Aars Alderen, er dette en saa rum Tid, at Læreren, naar han er, hvad han bør være, maa kunne bringe et Barn med almindelig gode Evner til at indtage et saadant Standpunkt, at det kan, som jeg antydede, læse sit eget Sprog, skrive det nogenlunde fejlfrit med en god Haandskrift og have lært saa megen Religion, at det kan tiltræde Konfirmationsundervisningen. Jeg lægger megen Vægt paa, at Børnene skulle lære Dansk, thi naar vi saa de unge Mænd ind som Soldater, ville vi gerne lære dem noget i deres Fritid, og vi danne da en Slags Fortjættelses-skole for de unge indfaldte; dette gøre vi af god Vilje aldeles uden Dyrkning fra de foresatte, og vi have Glæde af at kunne uddanne dem videre; men naar vi ville se Resultaterne

efter, saa viser det sig, at der er mange Procent, der ikke kunne skrive nogenlunde ordentlig Dansk, ja, endog adskillige, der ikke en Gang kunne læse Dansk. Naar de saa deres smaa Lærebøger, som de skulle læse i deres Fritid, saa kunne de ikke en Gang læse dem uden at bede deres Kammerater om Hjælp det ene og det andet Sted. Det er forfærdigt, at Undervisningen ikke er bragt videre. Det ligger imidlertid ikke hos Læreren, men det ligger i, at der har været for mange Børn i Skoleklassen; thi det er umuligt at bringe meget ud af Undervisningen, naar der er saa mange Børn, som der ofte er. Det er altsaa ikke en Klage over Lærerstanden, jeg her kommer med, men det er et Raad til alle, der saa det Lovforslaget at gøre: Lad os gøre det muligt for Lærerne, at de saa færre Elever, og saaledes komme til at virke under gunstigere Forhold. Det staa Landets Børn og Landet sig vel ved. Kan det naas, saa have vi i 1895 gjort en god Gerning ved at føre denne Lov igennem. — Hermed skal jeg anbefale Lovforslaget til grundig Underjøgelse i det eventuelle Udbalg. Jeg vil ønske og haabe, at de forskellige Anstuelser der kunne nærme sig hinanden saa meget, at Forslaget kan blive til Lov. Her have vi heldigvis et Lovforslag, som vi alle, uanset hvilken politisk Farve vi end have, kunne samle os om — ja, det skulde da være, at den ene Fraktion, som det erede Medlem for Njebenhavn's Amts 2den Valokreds (M. Klausen) hører til, vilde gøre en Undtagelse, thi han vilde jo ikke gaa med dertil, fordi han foretrak een Stats-skole for Landets samtlige Børn. Men den Fraktion er, jeg siger heldigvis, i dette Tilfælde saa ringe, at jeg ikke er bange for, at den skal faa den endelige Vedtagelse af dette Lovforslag til at strande. Hermed skal jeg anbefale Lovforslaget.

Lohmann: Den erede Minister for Undervisningsvæsenet udtalte ved Forelægningen af nærværende Lovforslag, at man ved tidligere Behandlinger af Skolelovsforslag havde savnet Jordbund i Rigsdagen til Gennemførelse af gennemgribende Skolelovsforslag. Jeg tror, at den erede Minister har fuldkommen Ret deri. Jeg tror ogsaa, han har Ret i, at hvis der skal komme no-